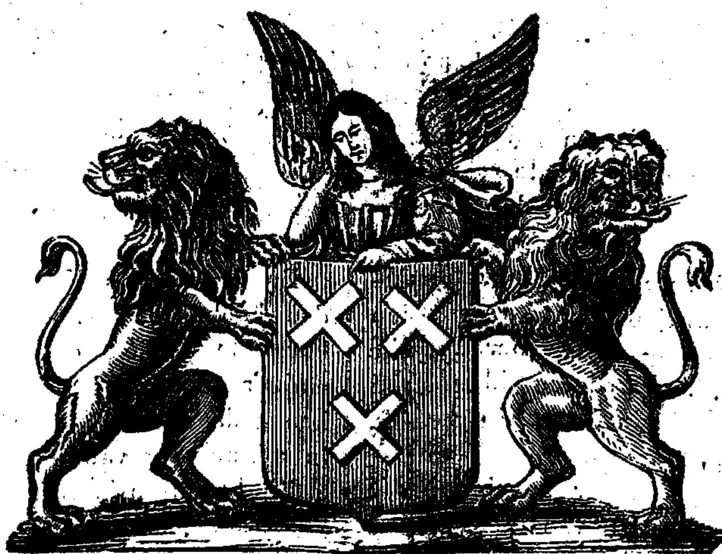
N°. 125. 1845.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 21 October.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den October.

De maarschalk *Soult* is gisteren van zijn buitengoed *Soult-Berg* in de hoofdstad teruggekomen; de oude krijgsman en tegenwoordige eerste minister werd in het hotel van het departement van oorlog op eene luisterrijke wijs ontvangen. Al de hoofdbeambten en aldaar gedetacheerde officieren wachteden den maarschalk aan den voet van den grooten trap af om hem aldaar te begroeten; zijn rijtuig werd door vier paarden getrokken, gevolgd door een ander, met drie paarden bespannen, waarin zijne aide-de-camps gezeten waren. De gezondheid des maarschalks is, zegt men, zigtbaar verbeterd. Hij heeft zich terstond naar den koning op St.-Cloud begeven en bij zijne terugkomst de bezoeken van den hertog *van Montpensier*, den heer *Guizot* en andere aanzienlijken ontvangen.

— De terugkeer van de koninklijke familie op de Tuilerien zal nog eenigen tijd vertragen ten gevolge van aanzienlijke herstellingen die op dat paleis moeten gedaan worden.

— Naar men zegt heeft de heer *Guizot* zijn voornemen te kennen gegeven, om de beide kamers niet voor de tweede helft van December bijeen te roepen.

— Er heeft op dit oogenblik eene briefwisseling plaats tusschen de fransche en engelsche gouvernementen, betrekkelijk de verdere instructien aan de wederzijdsche zaakgelastigden in la Plata te geven.

— De Prins [illegible] *Bonaparte* is, na verblijf van eene maand in deze hoofdstad, voor eenige dagen naar Italie teruggekeerd. Men zegt, dat hij, vóór zijn vertrek, de stellige verzekering heeft ontvangen, dat in de aanstaande zitting van de kamers, een voorstel zou worden aangeboden, tot afschaffing der wet van verbanning van de leden der familie van den voormaligen Keizer. Dat voorstel zou reeds vroeger gedaan zijn, zonder de stijfhoofdigheid van Prins *Lodewijk*, aan wien men reeds herhaaldelijk zou aangeboden hebben hem in vrijheid te stellen, mits hij zich schriftelijk verbond niet naar Frankrijk terug te keeren. De Prins moet dit echter voortdurend geweigerd hebben, niettegenstaande de tusschenkomst van onderscheidene leden zijner familie.

— De jongste berigten uit Algiers gaan tot den 10den. Het *Journal des Débats* geeft er het volgend overzigt van:

»De Afrikaansche bladen hadden zich bedrogen, toen zij vermelden, dat *Abd-el-Kader* of zijne troepen de kleine, door Kabylen bewoonde stad Nedroma, in het land van Trara, tusschen de zeehaven Ghazaouat en het kamp van Lalla-Maghrina gelegen, in bezit hadden genomen. Die stad werd wel sedert den 24sten September geblokkeerd en belegerd, maar verdedigde zich nog den 4den October.

»Op datzelfde tijdstip is de generaal *Lamoricière* met eene vrij aanzienlijke magt, waaronder vijf bataillons infanterie, de kolonne van den generaal *Korte*, de jagers te paard van den kolonel *Morris* en geheel de goum (inlandschen ruiterdrom) van den kolonel *Valsin d'Esterhazy* te Aïn-Temouschen aangekomen. [Dit is het kleine versterkte kamp der Franschen, waarheen de generaal *Cavaignac* in de laatste dagen van September het detachement van 200 man heeft afgezonden, dat voor de Arabieren de wapenen heeft moeten nederleggen.] Van daar is de generaal *Lamoricière* naar de Isser getrokken, en wel naar het punt, waar de weg naar Tlemcen loopt en eene brug over die rivier ligt. Zijne strijdkrachten hebben aan de Isser die van den generaal *Cavaignac* vervangen, welke zich dadelijk op marsch heeft begeven, om Nedroma te hulp te snellen. De bewoners van dat stadje verdienen door hunne trouw te midden van den opstand zulk eene hulp ten volle. Die trouw is overigens het uitvloeisel van hunne erkentelijkheid voor de goede behandeling, die zij van de Fransche overheden hebben ondervonden.

»*Boa-Hamedi*, een onderbevelhebber van *Abd-el-Kader*, die vroeger in zijnen naam khalifa van het landschap Tlemcen is geweest, begon, na de Gossels in opstand te hebben gebragt, ook de Beni-Amers tot opstand aan te zetten en hield reeds den post van Aïn-Temouschen geblokkeerd. *Abd-el-Kader* zelf was de Tafna overgetrokken om zich in persoon te midden van dien grooten stam der Beni-Amers te vertoonen, die 8 of 10,000 strijders kan opleveren. Maar de werkzaamheid van den generaal *de Lamoricière*, de snelheid van zijnen marsch en de uitmuntende beschikkingen, door hem genomen, hebben den Emir gedwongen om zich weder naar de andere zijde van de Tafna te begeven.

»Terwijl de generaal *Cavaignac* Nedroma te hulp komt, eene beweging die te gelijkertijd regts van *Abd-el-Kader* eene afwending maakt, beschermt de kolonel *Mac-Mahon* de velden rondom Tlemcen, die met gehuchten bedekt zijn, waarin eene talrijke bevolking van Arabische landbouwers en tuiniers leeft. Dezen zijn voor het oogenblik met hunne goederen en beesten tot nabij de stad geweken. Men kan geheel het gebied der onderafdeeling van Tlemcen, van de stad af tot aan de zee, als door *Bon-Hamedi* in opstand gebragt beschouwen.

»Daar de onderafdeeling van Oran thans door de krijgsmagt van den generaal *Lamoricière* gedekt is, zullen de inlandsche stammen daar wel bij voorraad eene uitziende houding aannemen, en alvorens zich te verklaren den loop der gebeurtenissen afwachten. Dit is ook het geval met den stam der Hachem, in het arrondissement Mascara, die nog geenerlei vijandige beweging heeft gemaakt. Die schijnbare rust boezemt desniettemin geenerlei vertrouwen aan onze generaals in. In de hoofden van al de Arabieren hebben de begoocheling en de opgewondenheid thans haar toppunt bereikt. Zij zijn alleen door eenen harden oorlog te ontnuchteren.

»Daar de generaal *Lamoricière* thans nabij de rivier de Tafna en voor het landschap Trara is aangekomen, waar *Abd-el-Kader* gelegerd is, zullen onze zaken in het westen van Algerie zich weldra beginnen te herstellen, door met kracht gevoerde krijgsverrigtingen onder de leiding eens generaals, die zoo vele bewijzen van zijne militaire talenten heeft gegeven en reeds dadelijk met zoo veel bekwaamheid de eerste moeijelijkheden van het oogenblik is te boven gekomen.”

Uit de thans ontvangene berigten blijkt verder, dat in de provincie Algiers, of ten minste in de onderafdeeling van dien naam, nog volkomene rust heerschte en de wegen overal veilig waren. Aan die zijde heeft men tot nu toe alleen tegen den opstand der Flittas, die het gebergte in de rigting van Mascara bewonen, te kampen.

De provincie Constantine of het oostelijk gedeelte van Algerie is, als naar gewoonte, geheel rustig. Men vreest daar zoo weinig voor eenen opstand der inlandsche bevolking, dat de soldaten nog meerendeels tot het aanleggen van openbare werken worden gebruikt.

— Het dagblad *la Flotte* deelt een' brief mede die hetzelve onlangs uit den Stillen Oceaan zou ontvangen hebben. De hoofdinhoud daarvan komt op het volgende neêr:

»Aangezien de kuiperijen van de Engelschen voortduren en nog dagelijks vermeerderen, heeft de admiraal *Hamelin* Otaheite verlaten om zich bij den britschen admiraal te vervoegen en met hem te onderhandelen. Na lange deliberatiën is overeengekomen, dat de engelsche en fransche eskaders voortaan gemeenschappelijk zullen handelen. De engelsche admiraal zal te Otaheite komen, hij zal de vlag van het protectoraat begroeten, om de nieuwe en opregte

verstandhouding der beide natiën openbaar te toonen. Vervolgens zal eene sommatie uit naam van Engeland en Frankrijk aan koningin *Pomaré* worden gerigt om zich onmiddellijk aan het protectoraat te onderwerpen. In geval van tegenstand zal zij vervallen van het koningschap worden verklaard, en zal Frankrijk vrijheid hebben om zijne magt tot hare onderwerping te gebruiken. Welke nieuwe souverein, krachtens die overeenkomst dan op Otaheite zou regeren, wordt niet gezegd."

Nog leest men in den *Courrier du Havre*, dat de kommandant van het Amerikaansch fregat *Brandywine*, *Parker*, aan zijne regering eene proclamatie van den gouverneur der fransche bezittingen in de Stille Zuidzee, *Bruat*, had medegedeeld, waarbij het eiland Raiatea, alwaar zich thans koningin *Pomaré* ophoudt, in staat van blokkade wordt verklaard.

— Berigten uit Madrid tot den 12den October behelzen, dat men niet meer twijfelde aan het welgelukken van het nieuwe belastingsstelsel van den minister van finantiën *Mon*, waardoor men eindelijk hoopte de uitgaven in overeenstemming met de middelen te brengen.

De generaal *Oribe* was militaire gouverneur der hoofdstad geworden. Men sprak van het voornemen om de demissie te geven aan den kapitein-generaal van Kataloniën, die zich in den laatsten tijd door zijne gestrengheid zeer gehaat heeft gemaakt.

— De toestand van het ongelukkig eiland Haïti wordt met elken dag rampzaliger. De oorlog tusschen de beide partijen blaakt steeds in felle woede. Volgens de bladen van Port-au-Prince zet het leger van Haïti zijne reeks van overwinningen over dat van St. Domingo steeds voort. Na zich van het fort van Cachiman te hebben meester gemaakt, is het eerstgemelde leger voortgerukt tot aan St. Jan, waar het den vijand verschanst en slagvaardig gevonden heeft. Die van Domingo hebben wederom het onderspit gedolven. Voorts heeft een korps van 1,500 Haïtiërs een Domingo-dorp overrompeld en al de inwoners over de kling gejaagd. Op het berigt van die gruwelijke slagting, zijn die van Domingo op nieuw te wapen geloopen, om wraak over dit feit te nemen. Een korps van 10,000 man is tot aan de grenzen voortgerukt, en 1000 man zijn verschenen voor Puerto-Plata, waar, bij het afzenden der berigten, de grootste verslagenheid heerschte.

— Ter beurze van heden (18 *October*) was de fondsnotering: 5 pCt. 117,80; 3 pCt. 83,20; Spanje 3 pCt. 38¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den October.

De *Augsburgsche Zeitung* deelt een berigt uit Petersburg mede, volgens welk waarschijnlijk eerlang eene ukase zou verschijnen, waarbij de zwakke scheidingslijn die nog tusschen Rusland en het koningrijk Polen bestaat, geheel zou vervallen: bij deze ukase zou Polen bepaaldelijk in het russische rijk worden ingelijfd. Met den 1sten Januarij 1846 zou de tollinie tusschen de beide rijken geheel worden opgeheven en de poolsche producten vrijelijk geheel Rusland door kunnen worden uitgevoerd, en omgekeerd de russische in Polen.

— Berigten uit St. Petersburg van 9 October melden, dat Zijne Majesteit de Keizer, vergezeld van den Grootvorst Troonsopvolger en den Prins *Alexander* van Hessen, den 23sten September te Sebastopol aangekomen was, om de vloot te inspecteren, en den 28sten te Charkow was teruggekeerd, na ook Cherson en Katherinoslaff bezocht te hebben. Te Sebastopel had Zijne Majesteit een lang onderhoud gehad met den stadhouder van den Kaukasus, vorst *Woronzoff*, die den 22sten aldaar uit Tiflis was aangekomen.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen en Hoogstderzelver kinderen, Prinses *Charlotte* en Prins *Albert*, zijn van Kamenz alhier aangekomen.

— De geruchten, betreffende eene constitutie voor Pruissen, vinden meer en meer geloof. Men spreekt er zelfs van, dat de regering, met het verslag der verhandelingen van de provinciale Landdagen, een door eene commissie vervaardigd ontwerp deswege bekend maken zal.

— Naar men verneemt, zal de ijzeren spoorweg van Bünde over Osnabrug naar de Hollandsche grenzen, op kosten van Hannover aangelegd worden.

— Het adres, betrekkelijk de kerkelijke aangelegenheden in Pruissen, op den 2den dezer door de stedelijke regering van Berlijn aan Zijne Majesteit den Koning overgebragt, wordt thans door het Pruissische regeringsblad in zijn geheel bekend gemaakt, gelijk mede het antwoord, dat door den Koning daarop gegeven is en waarvan de inhoud reeds vroeger door ons is medegedeeld. Genoemd blad berigt, dat de regering van Berlijn den 3den October besloten heeft, ter regtvaardiging van zijn in dezen gehouden gedrag, aan den Koning een nader adres aan te bieden.

— Volgens berigten uit den Rheingau was de hoop op eenen eenigzins dragelijke wijnoogst in die streken nagenoeg verdwenen. Ten gevolge van het rotten der druiven, rekende men dat de oogst naauwlijks een zesde of zevende van gewone jaren zou bedragen, terwijl ook de hoedanigheid van den gewonnen wijn zeer veel te wenschen zou overlaten.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten October.

Bij besluit des Konings van den 17den dezer, n°. 92, is aan den kolonel *H. R. Heijermans*, plaatselijk kommandant der 2de klasse te Venlo, en aan den majoor *A. J. Catshoek*, plaatsmajoor der 1ste klasse op het fort Bath, op het daartoe door hen gedaan verzoek, het traktement van non-activiteit verleend, in afwachting van pensioen.

Bij hetzelfde besluit zijn benoemd:

tot kolonel en plaatselijk kommandant der 2de klasse te Venlo, de luitenant-kolonel *W. G. van der Hoop*, van het 7de regiment infanterie;

tot majoor en plaats-majoor der 1ste klasse op het fort Bath, de kapitein der 1ste klasse, *W. A. von Schwartz*, van het koloniaal werf-depôt;

bij het wapen der infanterie:

bij het 1ste regiment, tot majoor, de kapitein der 1ste klasse *J. J. P. von Munnich*, van het 4de regiment infanterie;

bij het 4de regiment, tot kapitein van de 3de klasse (bij ancienneteit), de 1ste luitenant *D. van Riemsdijk*, van het 3de regement infanterie;

bij het 7de regement, tot luitenant-kolonel, de majoor *C. W. A. van de Poel*, van het 1ste regiment infanterie;

bij het 8ste regiment, tot kapitein van de 3de klasse (bij keuze), de 1ste luitenant *C. van der Hart*, van het 2de regiment infanterie.

— De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* vermeldt dat Z. M. tot president van de eerste kamer benoemd heeft den heer *H. R. Trip*.

— Uit het algemeen verslag van het bestuur des instituuts voor doofstommen blijkt, dat Z. M., tot wederopzegging toe, van den 1 April ll. uit zijne bijzondere fondsen jaarlijks eene toelage van *ƒ* 1000 zal verstrekken, welke toelage door wijlen Z. M. *Willem I* vroeger gegeven werd; ook heeft Z. M., even als wijlen zijn vader, voor 12 aandeelen ingeschreven, leverende dit eene contributie op van *ƒ* 65 in het jaar. Deze gelden waren zeer noodig, doordien de inkomsten van het instituut zwaar geleden hadden, en nog steeds achteruitgaande waren, omdat in het afgeloopen jaar slechts 7 leden en 1 donateur werd aangewonnen, doch daarentegen 162 leden, en een geheel departement, dat te Purmerend, verloren werden.

In het verleden jaar waren 16 nieuwe leerlingen aangenomen, onder welke een uit Suriname en een ander van Samarang; 17 hadden het instituut verlaten; het geheel getal bedroeg nu 156.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden met HD. gezin, na op den 15den dezer de verjaring van Z. M. den Koning van Pruissen te Berlijn mede te hebben gevierd, zullen alsnu spoedig de afreis naar het vaderland aanvaarden, wordende HD. in de volgende week terugverwacht. HH. KK. HH. zullen alsdan nog eenigen tijd op het huis *de Paauw* verblijf houden. Naar men wil, zoude H. K. H. Prinses *Albert* de Doorluchtige reizigers herwaarts vergezellen.

— Men schrijft uit Delft, dat 22 ingezetenen dier stad zich bij request tot het stedelijk bestuur hebben gewend, ten einde uit stads-kas vergoeding te erlangen voor de schade, welke aan hunne eigendommen in den avond van 22 September jl. door eenige kwaadwilligen is toegebragt. Men wil weten, dat de stedelijke regering voormeld, op dit verzoekschrift afwijzend zou hebben beschikt.

— In ons vorig nommer komt een artikel uit de *Rotterdamsche Courant* voor, waarin gezegd wordt, dat het servies hetwelk voor Z. M. uit Londen gewacht wordt, door koningin *Victoria* aan Z. M. ten geschenke is gegeven. De *Amsterdamsche Courant*, die hetzelfde artikel had geplaatst, zegt dat dit een misverstand is, en dat gemeld servies door Z. M. den koning, toen deze zich dezen zomer te Londen bevond, aldaar voor eigen rekening is besteld geworden.

— Men schrijft uit Zwolle van den 17 dezer: » Volgens loopende geruchten, zou Z. M. tot griffier bij het provinciaal geregtshof alhier benoemd hebben, mr. *J. J. A. de Bruijn*, thans procureur te dezer stede, auditeur-militair bij het provinciaal commandement van Overijssel, welke laatste betrekking aan deszelfs ambtgenoot *M. Scheidius*, te Arnhem, zoude zijn opgedragen.

— Het dagblad *Overijssel* deelt de volgende berigten mede uit Zwolle:

» In den nacht van Dingsdag op Woensdag jl., heeft er op den

openbaren weg wederom een diefstal plaats gehad. De voerman *Jongeman van Denekamp* was met meer andere voerlieden des avonds aan de herberg *de Ruiter* bij Raalte aangekomen, om, na zijn paard en zich-zelven verfrischt te hebben, de reize naar Zwolle te vervolgen. Wel trok hier een persoon van een slecht uiterlijk, die in den hoek van den haard zat, de aandacht der gezamentlijke voerlieden, doch daar hij scheen te slapen, had men er verder geen erg in, en waren de voerlieden, onder elkander niet terughoudend omtrent hunne vracht. Nadat zij hunnen weg gedurende een half uur vervolgd hadden, komt hun iemand achterop, en vraagt aan genoemde *Jongeman* om mede te rijden. Zulks werd hem argeloos toegestaan, en na een kort gesprek, viel de reiziger op den wagen in slaap. Zoo reed men zwijgend voort tot aan de herberg van *Tijhaar*, halfweg Heino en Zwolle, waar de onbekende slaper, gedurende de weinige oogenblikken, die de voerman binnenshuis was, zonder afscheid te nemen vertrokken was. Dadelijk werd alles onderzocht, en bevonden dat een zak met ƒ 300 welke de voerman in zijnen kiel gewikkeld had, met den slapenden reiziger verdwenen was. Na in de herberg eenen helper verzocht en gekregen te hebben, sloeg de voerman terstond den weg naar Dalfsen, de ander die naar Heino in, om adsistentie te vragen. De Burgemeester van Dalfsen maakte dadelijk proces-verbaal op, terwijl van het bestuur van Heino een veldwachter werd afgezonden. Het duurde niet lang of deze veldwachter vond den reiziger in een kreupelboschje aan den ouden Twentschen weg. Hij verraadde groote verlegenheid en wees, toen er hem naar gevraagd werd, den zak met geld aan, die nog ongeschonden werd bevonden onder eene houtmijt nabij de herberg, waar de meid derzelve had aangewezen hem gezien te hebben. Gemelde persoon is naar het huis van arrest te Deventer overgebragt.

— Uit Deventer wordt stellig verzekert, dat aldaar onder de kavallerie-paarden eene ziekte heerscht, welke door haren aard en snel beloop reeds verscheidene dieren heeft weggesleept, terwijl er nog verscheiden daaraan lijdende zijn.

— Donderdag avond is door den weleerw. heer *H. Kerckhoff*, in de Nieuwe Gereformeerde kerk te Amsterdam verslag gegeven van den toestand van het Nederlandsch Bijbelgenootschap. Zijn weleerw. hield bij deze gelegenheid eene plegtige rede, in welker eerste gedeelte de spreker een verslag gaf van den staat des Nederlandschen Bijbelsgenootschaps in het algemeen en van de Amsterdamsche afdeeling in het bijzonder, en in het tweede, meer uitvoerige gedeelte, *het Bijbelgenootschap als een werk der christelijke liefde* beschouwde.

Wat den staat van het Bijbelgenootschap gedurende den jongst afgeloopen jaarkring betreft, deze was in het algemeen gunstig te noemen. Het had al zijne afdeelingen behouden en met goed gevolg aan zijn hoofddoel, de bijbelvertpreiding, gewerkt. Gedurende het verloopen jaar had het genootschap hier te lande en in de Overzeesche Bezittingen een aantal van 22,768 Bijbels en N. T. verspreid, een veel grooter getal dan dat van vroegere jaren, hetgeen getuigde van den ijver des genootschaps en van de algemeen gevoelde behoefte. Ook de vereeniging voor het uitdeelen van Bijbels aan zeevarenden was met ijver werkzaam geweest. Daarbij gewaagde de spreker van het volbragte plan des Britschen genootschaps, om in de voornaamste steden van ons vaderland depots op te rigten, alwaar Bijbels en N. T. voor geringe prijzen verkrijgbaar waren, hetgeen reeds veel bijval gevonden had.

De finantiële toestand des genootschaps was als gunstig aan te merken: de inkomsten bedroegen ƒ 52,306.26$^1/_2$, de uitgaven ƒ 52,727.57, hetgeen, met het overschot des vorigen jaars, nog een aanzienlijk batig saldo gaf.

Na het verslag ging de spreker tot het tweede deel zijner rede over, en beschouwde het bijbelgenootschap als een werk der Christelijke liefde en weidde te dien einde uitvoerig uit over de beginselen, welke hetzelve hadden doen ontstaan en deszelfs leden bezielden; over het verhevene van deszelfs bedoelingen en over het uitgebreide nut, dat het in weerwil van miskenningen en teleurstellingen van onderscheiden aard, kon stichten. Ten slotte drong de redenaar met kracht op meer algemeene deelneming aan, het als pligtmatig voor alle belijders der onderscheidene Christelijke kerkgenootschappen beschouwende, de pogingen zoo veel mogelijk door woord en daad te ondersteunen van eene vereeniging, welke zich ten doel stelde, kennis van het woord Gods aan onze medemenschen, welke daarvan verstoken zijn, mede te deelen.

Deze plegtige rede werd door een groot aantal toehoorders bijgewoond.

— Vroeger hebben wij gemeld dat het hoofdbestuur tot bevordering der Toonkunst bepaald heeft, een deel harer inkomsten af te zonderen tot het stichten eener algemeene instelling ter ondersteuning van hulpbehoevende inlandsche toonkunstenaars en hunne nagelatene betrekkingen.

De bedoeling dezer Instelling is: den Kunstenaren in den lande bij gelijke regten, als die der overige Leden van de Maatschappij het gunstig uitzigt te openen, om — zoo al niet als regt, dan toch als blijk van belangstelling der Maatschappij in het lot van de beoefenaars der Kunst — voor hen zelve of hunne nagelatene betrekkingen, ingeval van nood, ondersteuning van wege de Maatschappij te erlangen.

Zij zal tot dat einde afzonderen: 1. Een tiende gedeelte van het zuiver bedrag harer jaarlijksche inkomsten, voor zoo verre, die voortvloeijen uit de contributiën der gewone Leden en Donateurs.

2. Drie vijfde gedeelten van de contributiën der Leden van de nader te omschrijven Algemeene Afdeeling.

3. De schenkingen of erfmakingen, welke haar tot dat einde mogten geworden.

4. De zuivere opbrengst van muzijkuitvoeringen.

De sommen, uit het een en ander voortkomende, zullen bij het einde van ieder maatschappelijk jaar op het Grootboek worden ingeschreven.

De jaarlijksche renten zullen zoodanig worden besteed, dat 75 pCt. daarvan onder de hulpbehoevenden, volgens gelijken maatstaf, bij driemaandelijksche termijnen zullen worden verdeeld; zoodanig echter dat de jaarlijksche toelage voor iederen persoon of ieder huisgezin nimmer de som van ƒ 700 zal mogen overschrijden.

De overige 25 pCt. zullen blijven ter beschikking van het Hoofdbestuur, ten einde daarmede in buitengewone gevallen te helpen. De van deze som bij het einde van het boekjaar over zijnde gelden, zullen opgelegd worden bij het vaste Fonds.

De jaarlijksche Contributie voor een Lid der Algemeene Afdeeling is ƒ 10. Bij zijne intrede ƒ 2 voor het Reserve-Fonds.

Iedere Plaatselijke Afdeeling zal, zoo de omstandigheden zulks slechts eenigzins toelaten, jaarlijks eene openbare Muzijkuitvoering houden, waarvan het zuiver bedrag zal komen ten voordeele van het Fonds.

— Men spreekt sedert eenigen tijd veel van een ontwerp ter droogmaking van de Zuiderzee. Dit reusachtig ontwerp is evenwel niet zoo onuitvoerbaar, als men bij de eerste beschouwing wel zou denken, en zal zooveel moeijelijkheden niet opleveren, als men wel gemeend had. Er bestaat reeds bij lage ebbe een dijk nabij Medemblik; indien men gedurende eenige jaren met volharding aan denzelven bleef arbeiden, zoude deze dijk bestand kunnen gemaakt worden, om het zeewater te keeren; men zou slechts in het midden van dezen dijk eene soort van kanaal moeten laten, ten einde eene uitwatering te behouden. De uitvoering van zulk een ontwerp zou aan Nederland eene uitgestrektheid van grondgebied geven, grooter dan die van onze grootste provincien, en zou derhalve de rijkdommen van ons land veel vermeerderen.

— Men meldt uit Deventer van den 14den October, dat het plan voor de nieuwe kazerne, met bijbehoorende gebouwen, voor een geheel regiment kavallerie, gereed is, om ter goedkeuring aan het departement van oorlog te worden opgezonden. Men hoopt, dat deze goedkeuring bij tijds zal verleend worden, om met de werkzaamheden nog voor den aanstaanden winter te kunnen aanvangen, waardoor dit ontwerp, welks volvoering op ƒ 208,000 begroot wordt, zou kunnen dienstbaar gemaakt worden tot het verschaffen van werk aan de arbeidende klasse.

— Op de dezer dagen te Dordrecht gehouden verkooping van den inboedel van wijlen den wel-ed. geb. heere *Kuipers van Meerdervoort*, zijn onder anderen de volgende schilderijen van den heer *Schotel* verkocht, als: een storm op zee voor ƒ 1375, een woelend water voor ƒ 1825, en een binnenwater, het laatste door dien meester ondernomen en afgewerkt door zijnen zoon *P. Schotel*, voor ƒ 500.

— De heer *A. Ruisch*, te Vlissingen, heeft gemeend in dit tijdsgewrigt, even als vroeger, weder zijn talent te doen dienstbaar zijn tot eene weldadige bestemming, en tot dat einde is door denzelven eene inteekening opengesteld op een door hem vervaardigd drama, getiteld: *het Testament uit Amerika*; een tafereel der zeden van onzen tijd, hetwelk ten voordeele der *Werkinrigting voor behoeftigen*, te Vlissingen, zal worden uitgegeven, en waarvan de inteekeningsprijs is bepaald op ƒ 1.20. Reeds is hier op ingeteekend door Z. M. den Koning, Prins *Hendrik* en meerdere aanzienelijke personen.

— Men meldt uit Deventer, dat de korenmolenaars te Diepenveen, de tegenwoordige tijdsomstandigheden in aanmerking ne-

mende, aan hun gemeentebestuur het voornemen hebben te kennen gegeven, om, ter tegemoetkoming aan de behoeftige klasse der gemeente, de ten haren behoeve gebragt wordende rogge *gratis te zullen malen*, en ook het meel, door hunne bemiddeling, *gratis te zullen laten bakken*, terwijl elk dier molenaars zich verbindt, om voorloopig *een mud rogge* tot dat einde af te staan.

— Uit Belgie wordt gemeld, dat de president van de commissie voor de munt aldaar, berigt heeft ontvangen, dat men uit den geldomloop te Luik heeft genomen een valsch Nederl. tienguldenstuk, met het jaar 1825 en met den Brusselschen muntslag. Dit stuk woog slechts 4 grammen 434 milligr., in plaats van 6 grammen, 729 milligr. Onder de kenteekenen van valschheid behooren: Het voorhoofd op de afbeelding is hooger dan op de echte stukken; de mond is minder uitkomende; de neus en de kin zijn te spits; het schild en de kroon daarboven zijn te groot, over het algemeen is het stuk slecht gegraveerd en geeft een veel doffer klank, zweemende naar dien van een 2 centimesstuk.

— Aan de uit Oost-Indie ontvangen berigten worden weder de volgende bijzonderheden ontleend:

»Volgens bij het Indisch bestuur ingekomen rapporten omtrent den aanslag der landrenten over 1844, bedroeg dezelve *f* 373,297.25 minder dan over 1843, ten gevolge van den minder gunstigen staat van het rijstgewas in sommige gedeelten van Java.

»Het departement van Kolonien een onderzoek gelast hebbende omtrent den handel in olifantstanden op Sumatra, heeft de uitslag doen zien, dat er weinig vooruitzigt bestaat, om aan dien handel meerdere uitbreiding te kunnen geven.

»De jaarlijksche uitvoer van Sumatra (de eenige plaats van den archipel alwaar olifanten worden aangetroffen) kan niet hooger gesteld worden dan op ongeveer 5 pikols; de marktprijs is aldaar gemiddeld *f* 1.80 (kopergeld) per oud Amsterdamsch pond. Dat elpenbeen is afkomstig van gestorven olifanten, toevallig door de inboorlingen in de wildernissen wordende aangetroffen. Slechts zeer zelden gebeurt het, dat zij op deze dieren jagt maken om dezelve uit winstbejag te dooden. Wanneer zich olifanten in groot getal in de nabijheid der bewoonde plaatsen bevinden, en aan de veldgewassen schade toebrengen, vergenoegt de bevolking zich met hen te verjagen. Hen te dooden schijnt met hare begrippen te strijden, en deze omstandigheid, als ook die, dat de olifanten het talrijkst zijn in die woeste en onbewoonde gedeelten van het eiland, welke zelfs de inboorling hoogst zelden betreedt, geven weinig hoop, dat het gemeld artikel vooreerst in grooter hoeveelheid aan de markt zal worden gebragt.

»In 1844 hebben de natuurlijke pokken op de hoofdplaats Banjermassing (Borneo's zuid-oostelijk gedeelte) geheerscht.

»Sedert 1834, toen voor het eerst de koepokinenting aldaar is aangewend, waren slechts 11,520 personen ingeënt, hetgeen hoofdzakelijk werd toegeschreven aan het ongunstig gevoelen deswege van de inlandsche grooten. Bij het ontstaan der ziekte in 1844, heeft de resident den Sultan van Banjermassing aangespoord tot eene meer krachtdadige medewerking, met dat gevolg, dat door de van wege het Nederlandsch Gouvernement in dienst gestelde vaccinateurs, te Banjermassing alleen, binnen korten tijd ruim 8000 personen, waaronder ook leden der Vorstelijke familie, die kunstbewerking hebben ondergaan. Ook naar Mertapoera, het verblijf des Sultans, zijn gouvernements-vaccinateurs gezonden. Onder de ook aldaar gevaccineerde behoorde eene der dochters van den Sultan, benevens vele zijner kleinkinderen.

»Volgens de laatste berigten van Amboina, is de gezondheidstoestand der bewoners van dat eiland, zoowel Europeanen als inboorlingen, gedurende de maanden Februarij en Maart weder ongunstig geweest. Men was echter van oordeel dat de ziekte, waardoor nog velen werden aangetast, van hare vroegere hevigheid veel verloren had; de sterfte werd niet hooger gesteld dan op vier van de honderd lijders. Op den 31sten Maart jl. bevonden zich in het hospitaal te Amboina 169 lijders. De twee in de wateren der Molukko's gestationeerde oorlogsvaartuigen, hadden sedert twee maanden geen dienst kunnen doen, ten gevolge van het groot aantal zieken onder de officieren en manschappen. De Gouverneur der Molukko's zich met Zijner Majesteits schooner *Pylades* naar Banda willende begeven, is, na eenige dagen in zee te zijn geweest, naar Amboina teruggekeerd, omdat de ziektegevallen gedurende de reis zoodanig waren toegenomen, dat de voorzigtigheid gebood de reis niet verder voort te zetten. De geneesheeren te Amboina schrijven de ziekte toe aan de ongunstige weêrsgesteldheid gedurende de laatste maanden en gelooven, dat, bij het invallen van den regentijd, de gezondheids-toestand spoedig zou verbeteren.

»Van Makassar was berigt ontvangen, dat op den 27sten Februarij jl. in straat Buonoratte, was gestrand het Engelsche vaartuig *Neptune*, 't huis behoorende te Liverpool. De opvarenden waren allen behouden te Makassar aangekomen."

Ter **AMSTERDAMSCHE BEURS** van ll. Zaturdag was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt $60\frac{1}{16}$; 3 pCt. $72\frac{1}{4}$; 4 pCt. $95\frac{7}{8}$; Amort.-Syndik. $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{1}{2}$; Handelm. $159\frac{1}{4}$; O. Ind. Leening 4 pCt. 96; Rijn Spoorweg $118\frac{7}{8}$; Spanje $21\frac{3}{8}$; Id. Onbep. St. $20\frac{7}{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $31\frac{1}{4}$; Passieve $6\frac{13}{16}$; Portug. 3 pCt. te Lond. $60\frac{1}{2}$; 4 pCt. 60; Rusland 106; Certif. 1828—29 $105\frac{3}{4}$; Id. 1831—33 $98\frac{1}{2}$; 4 pCt. bij *Hope* $92\frac{1}{4}$; dito bij *Stiegl.* $90\frac{5}{8}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. 110; Weenerbank 5 pCt. $103\frac{1}{2}$; 4 pCt. $99\frac{3}{4}$; Peru $22\frac{5}{8}$; Mexiko $32\frac{1}{2}$.

Advertentiën.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op *Dingsdag den* 28. *October* 1845, des voormiddags ten *twaalf ure*, zal, onder nadere goedkeuring van Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Braband*, door den Staatsraad Gouverneur van genoemd Gewest, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in *Noord-Braband*, aan het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement te *'s Hertogenbosch*, worden

Aanbesteed:

Een gedeelte van den aan te leggen GRINDWEG, van *Grave* over *Cuik* en *Boxmeer* naar *Maashees*, van af het reeds voltooide gedeelte, aan de scheiding der Gemeente *Gassel* en *Beers*, door de kom van *Beers* tot aan de scheiding der Gemeenten *Beers* en *Cuyk*, op het land van Peter Robben; eene lengte uitmakende van 2930 ellen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek en Voorwaarden, op welke bovengemeld werk zal worden aanbesteed, ligt boven en behalve aan het Lokaal van het Provinciaal Gouvernement te *'s Hertogenbosch*, ter lezing: te *Beers*, bij den Burgemeester en bij Johannes Marten; te *Gassel*, bij den Opzigter H. Achterberch; te *Gorinchem*, bij van Oisterwijk; te *Grave*, bij de Wed Schonenberg; te *'s Hertogenbosch*, in het *Neêrlandsch-*, *Oud-Stads-*, *Brabandsch-*, *Antwerps-* en *MolenaarsKoffijhuis*, mitsgaders in de Logementen *den Gouden Leeuw*, *het Parlement*, *het Oud-Keizershof*, *den Eenhoorn* en *het Groenhuis*; te *Heusden*, bij H. Verhoeven; te *Hintham*, bij de Winter; te *Klundert*, in *de Stads Herberg*, te *Nijmegen*, bij van Meurs, aan *de Gierbrug*; te *Werkendam*, in *de Zwaan*, en te *Willemstad*, in *de Oranje-Societeit*.

Zullende Vrijdags en Zaturdags vóór de Aanbesteding, de vereischte aanwijzing *in loco* worden gedaan, te beginnen telkens des voormiddags ten *tien ure*, aan het einde van het reeds voltooide gedeelte grindwegs, aan de *scheiding der Gemeenten Gassel en Beers*; terwijl intusschen de verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Hoofd-Ingenieur als bij den Provincialen Ingenieur E. C. B. Ridder VAN RAPPARD, te *'s Hertogenbosch*.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Braband,

A. J. BORRET.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.